

На основу члана 60. став 2. и члана 63. став 4. Закона о ветеринарству („Службени гласник РС”, број 91/05),

Министар пољопривреде, шумарства и водопривреде доноси

П Р А В И Л Н И К
О УТВРЂИВАЊУ МЕРА ЗА РАНО ОТКРИВАЊЕ, ДИЈАГНОСТИКУ,
СПРЕЧАВАЊЕ ШИРЕЊА, СУЗБИЈАЊЕ И ИСКОРЕЊИВАЊЕ ЗАРАЗНЕ
БОЛЕСТИ АВИЈАРНА ИНФЛУЕНЦА, КАО И НАЧИНУ
ЊИХОВОГ СПРОВОЂЕЊА

- Правилник објављен у „Службеном гласнику Републике Србије”, број 7/10 -

І. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет уређења

Члан 1.

Овим правилником утврђују се мере за рано откривање, дијагностику, спречавање ширења, сузбијање и искорењивање заразне болести Авијарна инфлуенца код живине, птица које се држе затворене, свиња, других животињских врста и дивљих птица, начин њиховог спровођења, као и начин одређивања граница зараженог и угроженог подручја.

Значење појмова

Члан 2.

Поједини изрази употребљени у овом правилнику имају следеће значење:

1) *Авијарна инфлуенца* јесте инфекција живине или других птица које се држе затворене, изазвана било којим вирусом инфлуенце типа А:

(1) подтипом Н5 или Н7 или

(2) чији је интравенски индекс патогености (IVPI) код шест недеља старих пилића већи од 1.2;

2) *високо патогена авијарна инфлуенца (HPAI)* јесте инфекција живине или других птица које се држе затворене изазвана:

(1) вирусима авијарне инфлуенце подтипа Н5 или Н7 код којих постоје геномске секвенце одговорне за кодирање вишеструких базичних аминокиселина у пределу расцепа на молекулу хемаглутинаина сличне оним које се уочавају код других вируса високо патогене авијарне инфлуенце, а које указују на могућност цепања хемаглутинаина од стране протеазе домаћина, или

(2) вирусима инфлуенце чији је интравенски индекс патогености код шест недеља старих пилића већи од 1.2;

3) *власник* јесте било које правно или физичко лице које је власник живине или птица, или које је задужено за држање истих било у комерцијалне или некомерцијалне сврхе;

4) *газдинство* јесте објекат, простор или просторија, где се стално или повремено држе или узгајају живина и птице. Газдинство се не односи на кланице, превозна средства, просторије за карантински смештај, граничне инспекцијске прелазе и лабораторије које је министарство надлежно за послове ветеринарства (у даљем тексту: Министарство) овластило за чување вируса авијарне инфлуенце;

5) *дивље птице* јесу птице које живе на слободи и не држе се на неком газдинству на начин описан у тачки б) овог члана;

6) *диференцијација заражених и вакцинисаних животиња (DIVA стратегија)* јесте стратегија вакцинације која омогућава диференцијацију између вакцинисаних/инфицираних и вакцинисаних/неинфицираних животиња применом дијагностичког теста којим се детектују антитела против дивљег соја вируса и употребом невакцинисаних сентинел птица;

7) *жариште* јесте газдинство на којем је службено потврђено присуство болести авијарне инфлуенце;

8) *живина* јесу све птице које се узгајају или држе затворене, ради производње меса или јаја за исхрану, производњу других производа, за поновно насељавање пернате дивљачи или у сврху било ког узгојног програма ради производње ових категорија птица;

9) *живина или друге птице које се држе затворене за које се сумња да су инфициране* јесте било која живина или друге птице које се држе затворене, које показују клиничке симптоме или на којима су присутне пост-мортем лезије или које реагују на лабораторијска испитивања тако да се не може искључити присуство авијарне инфлуенце;

10) *званично регистроване заштићене врсте живине или птица које се држе затворене* јесу било која живина или друге птице које се држе затворене и које су проглашене за заштићене врсте у складу са посебним прописом;

11) *клање* јесте било који процес лишавања живота на хуман начин, сисара или живине искрварењем, ради исхране људи;

12) *комерцијално газдинство са живином* јесте газдинство у којем се живина држи у комерцијалне сврхе;

13) *компартмент* јесте једно газдинство или више газдинстава са заједничким биосигурносним системом управљања у којем се налази субпопулација живине или птица, а одликује се одређеним здравственим статусом када је у питању авијарна инфлуенца и подлеже одговарајућем надзору, контроли и биосигурносним мерама;

14) *контактно газдинство* јесте газдинство које је могло бити место порекла авијарне инфлуенце или на које је авијарна инфлуенца могла бити унета као последица његове локације, кретања људи, живине, других птица које се држе затворене или превозних средстава;

15) *Кризни план* јесте ванредни национални план који доноси Министарство, а којим се ближе уређује управљање кризним ситуацијама код

спровођења мера за сузбијање заразне болести Авијарне инфлуенце, као и поступци њихове контроле;

16) *некомерцијално газдинство* јесте газдинство на којем се живина или друге птице држе затворене ради сопствене исхране или употребе, односно као кућни љубимци;

17) *јато* јесте живина или птице унутар једне производне јединице;

18) *једнодневни пилићи* јесу сва живина млађа од 72 сата која још није храњена, као и мошусне патке (*Carina moschata*) или њихови хибриди, млађи од 72 сата, без обзира да ли су храњени или не;

19) *ниско патогена авијарна инфлуенца (LPAI)* јесте инфлуенца живине или других птица које се држе затворене изазвана вирусима подтипа H5 или H7 код којих не постоје геномске секвенце прописане у тачки 2) овог члана;

20) *подручје (регион)* јесте део територије Републике Србије, површине најмање 2000 km² на којем Министарство врши инспекцијски надзор, а које укључује најмање један управни округ;

21) *подручје густо насељено живином* јесте област на којој се налази више од 20.000 јединки живине по квадратном километру у кругу полупречника од 1 km или више од 6.500 јединки живине по квадратном km у кругу полупречника 3 km.

22) *примарно жариште* јесте појава болести авијарне инфлуенце која није епизоотиолошки повезана са претходним избијањем те болести у истом региону (подручју);

23) *производна јединица* јесте део газдинства који је потврђен од стране ветеринарског инспектора као потпуно независан од било којег другог дела на истом газдинству по својој локацији и свакодневном управљању живином или другим птицама које се држе затворене;

24) *птице које се држе затворене* (у даљем тексту: птице) јесу било које птице које не спадају у живину, а држе се затворене у неке друге сврхе које нису наведене у тачки 4) овог члана, укључујући и оне птице које се држе ради учешћа на представама, тркама, изложбама, такмичењима, као и ради узгоја или продаје;

25) *службени надзор* јесте активност систематског праћења од стране ветеринарског инспектора здравственог статуса живине или птица или сисара на газдинству када је у питању авијарна инфлуенца;

26) *сумњиво газдинство* јесте газдинство на којем постоји сумња на појаву заразне болести авијарне инфлуенце;

27) *сисар* јесте животиња која спада у класу Mammalia, изузев људи;

28) *труп* јесте живина, друге птице или њихови делови, које су угинуле или су убијене и нису погодне за људску исхрану;

29) *уклањање* јесте поступак сакупљања, превоза, складиштења, манипулисања, прераде и употребе отпадака животињског порекла у складу са посебним прописом.

II. МЕРЕ РАНОГ ОТКРИВАЊА ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ АВИЈАРНА ИНФЛУЕНЦА КОД ЖИВИНЕ И ПТИЦА, ДИЈАГНОСТИКЕ И НАЧИН СПРОВОЂЕЊА ТИХ МЕРА

1. Мере раног откривања заразне болести Авијарна инфлуенца

Стални надзор

Члан 3.

На територији Републике Србије спроводе се мере надзора ради:

- 1) одређивања преваленце инфекције вирусом авијарне инфлуенце подтипа Н5 и Н7 код различитих врста живине и птица;
- 2) процене ризика о могућности ширења инфекције вирусом пореклом од дивљих птица.

У складу са међународним обавезама који се односе на пријављивање заразних болести и међународни промет живине и птица, Министарство ће обавестити Комисију ЕУ и ОИЕ о свакој појави заразне болести Авијарне инфлуенце код живине и птица (у даљем тексту: болест АИ).

Мере надзора из става 1. овог члана, спроводе се у складу са посебним програмом који доноси Министарство.

Обавеза пријављивања сумње на појаву болести АИ

Члан 4.

Свака сумња на појаву болести АИ мора се без одлагања пријавити Министарству.

Епизоотолошки увиђај

Члан 5.

У случају сумње на појаву болести АИ ветеринарски инспектор спроводи епизоотиолошки увиђај у складу са Кризним планом.

Епизоотиолошки увиђај обухвата следеће податке:

- 1) утврђивање временског периода у којем је вирус авијарне инфлуенце могао бити присутан на газдинству или другим просторијама или превозним средствима;
- 2) утврђивање могућег порекла вируса авијарне инфлуенце;
- 3) идентификовање свих контактних газдинстава;
- 4) праћење кретања живине, птица, људи, сисара, превозних средстава или било ког материјала којим је вирус авијарне инфлуенце могао бити раширен.

Податке прикупљене епизоотиолошким увиђајем ветеринарски инспектор доставља Министарству.

На основу достављених података из става 3. овог члана Министарство:

- 1) доноси одлуке о примени мера за контролу болести, које се примењују у складу са овим правилником;
- 2) одобрава одступања у складу са овим правилником.

2. Мере раног откривања болести АИ – високо патогене Авијарне инфлуенце, дијагностике и начин спровођења тих мера

Мере на газдинству у случају сумње на појаву болести АИ - високо патогене Авијарне инфлуенце

Члан 6.

У случају сумње на појаву заразне болести АИ - високо патогене Авијарне инфлуенце (у даљем тексту: болести високо патогене АИ), спроводи се епизоотиолошки увиђај, у складу са чланом 5. овог правилника и узимање узорача ради лабораторијског испитивања, како би се потврдило или искључило присуство те болести и ставља газдинство под службени надзор.

У случају сумње на појаву болести високо патогене АИ спроводе се следеће мере:

1) попис живине, птица и домаћих животиња сисара или, ако је неопходно, процену броја по врсти живине или птица које се држе затворене;

2) попис приближног броја оболеле, угинуле или вероватно инфициране живине, птица и домаћих сисара, по свим категоријама на газдинству. Попис мора бити дневно ажуриран, узимајући у обзир број излеглих, новорођених и угинулих јединки током периода сумње на појаву болести високо патогене АИ и доставља се ветеринарском инспектору на његов захтев;

3) затварање живине и птица у објекте на газдинству. Ако то није практично могуће и ако разлози добробити животиња, могу бити затворене у другим просторима на истом газдинству, тако да не дођу у контакт са другом живином или птицама са суседних газдинстава. Предузимају се потребне мере да се спречи њихов контакт са дивљим птицама;

4) забрана увођења живина и птица на газдинству или њихово напуштање газдинства;

5) забрана изношења трупова живине или птица, меса живине укључујући изнутрице („месо живине”), хране за живину („храна”), алатки, материјала, отпада, измета, стајског ђубрива живине или птица које се држе затворене („стајско ђубриво”), осоке, употребљене простирке и осталог што може пренети вирус авијарне инфлуенце, без претходног писменог одобрења ветеринарског инспектора, уз поштовање одговарајућих биосигурносних мера како би се сваки ризик од ширења болести високо патогене АИ свео на најмању могућу меру;

6) забрана изношења и стављања у промет јаја пореклом од живине и птица;

7) контрола кретања људи, домаћих сисара, превозних средстава или опреме према газдинству или ван газдинства;

8) дезинфекција улаза и излаза из објеката у којима се држи живина или птице, као и улаза и излаза из газдинства, у складу са упутством ветеринарског инспектора.

Мере на газдинству
у случају сумње на појаву болести високо патогене АИ
у посебним случајевима

Члан 7.

На основу процене ризика и узимајући у обзир предузете мере, као и одредиште на које живина, птице и производе треба преселити, Министарство може одобрити одступања од мера из члана 6. став 2. тач. 3), 4) и 5) овог правилника.

Ако су јаја намењена за прераду, односно ако се упућују на нешкодљиво уклањање, Министарство може одобрити одступања од мера из члана 6. став 2. тачка б) овог правилника, под следећим условима:

1) да јаја одговарају захтевима за производњу производа од јаја и да се та јаја користе на начин који искључује сваку могућност преношења вируса авијарне инфлуенце;

2) да се јаја превозе директно у објекат за прераду;

3) да је пошиљка пре слања запечаћена од стране ветеринарског инспектора, која мора остати запечаћена током превоза до објекта за прераду;

4) одговорно лице, које је обавештено од стране ветеринарског инспектора о достави јаја, у објекту за прераду мора да обезбеди:

(1) да јаја буду изолована од осталих јаја током прераде,

(2) да се љуске од јаја третирају као високо ризични материјал,

(3) да амбалажа и превозна средства која се користе за транспорт јаја, као и просторије које се користе за прераду и складиштење јаја буду очишћене и дезинфиковане,

(4) ветеринарском инспектору податке о серијским бројевима испорука јаја која су примљене ради прераде.

Превозна средства која се користе за транспорт јаја из става 2. овог члана, по завршетку транспорта, морају бити детаљно очишћена, опрана и дезинфикована.

Ако се птице држе у некомерцијалним газдинствима Министарство може одобрити одступања од мера из члана 6. став 2. тачка 8) овог правилника.

Трајање наређених мера

Члан 8.

Мере из чл. 6. и 7. овог правилника примењују се док се лабораторијским испитивањем не искључи сумња на болест високо патогене АИ.

Додатне заштитне мере

Члан 9.

На газдинствима која се налазе у подручју са интензивним узгојем и густо насељеном живином, а на основу резултата епизоотиолошког увиђаја, могу се спроводити следеће додатне заштитне мере:

1) привремена забрана изношења и промета живине, птица, јаја као и кретање превозних средстава која се користе ради узгоја живине на територији подручја (региона), а ако је епизоотиолошки оправдано, на територији Републике Србије. Такве мере могу бити проширене и на домаће животиње-сисаре у трајању од 72 сата, и дуже, ако је мера забране даље оправдана;

2) ако је то епизоотиолошки оправдано, мере из члана 10. став 1. овог правилника. После изрицања тих мера морају се обавити лабораторијска испитивања на убијеној живини и птицама;

Око газдинства, које се налази у подручју са интензивним узгојем и густо насељеном живином, у случају сумње на појаву болести АИ може се успоставити привремена контролна зона и применити мере из члана 6. став 2. овог правилника.

Изузетно од одредбе става 1. овог члана, у складу са резултатима епизоотиолошког увиђаја, додатне заштитне мере могу се спроводити ограничено на производној јединици.

III. НАЧИН ОДРЕЂИВАЊА ГРАНИЦА ЗАРАЖЕНОГ И УГРОЖЕНОГ ПОДРУЧЈА И МЕРЕ ЗА СПРЕЧАВАЊЕ ШИРЕЊА, СУЗБИЈАЊЕ И ИСКРЕЊИВАЊЕ БОЛЕСТИ ВИСОКО ПАТОГЕНЕ АИ

1. Мере спречавања ширења, сузбијања и искорењивања болести високо патогене АИ

Потврда болести високо патогене АИ и мере на газдинству

Члан 10.

Када се потврди болест високо патогене АИ, на газдинству, поред мера из члана 6. овог правилника, спроводе се следеће мере:

1) епизоотиолошки увиђај у складу са чланом 5. овог правилника;
2) лишавање живота живине и птица на лицу места, на хуман начин и без одлагања;

3) нешкодљиво уништавање лешева и јаја живине и птица;

4) уништавање глодара и инсеката;

5) уништавање или подвргавање третману, који ће уништити узрочнике болести, свих потенцијално контаминираних супстанци или отпада као што је животињска храна, стајско ђубриво, осока, простирка и друге материје;

6) уништавање mesa и јаја, добијених од живине и птица које потичу са зараженог газдинства, у периоду између уношења узрочника на газдинство и почетка предузимања наређених мера;

7) лабораторијско дијагностичко испитивање и стављање под надзор живина и птица, које су излежене из приплодних јаја, пореклом са зараженог газдинства, у периоду између уношења узрочника на газдинство и почетка предузимања наређених мера;

8) чишћење и дезинфекција објеката на газдинству, возила, опреме, прибора и делова газдинства преко којих је преношена убијена живина или преко којих су се кретале животиње;

9) забрана поновног насељавања живине и птица на газдинство, најмање 21 дан после спровођења завршне дезинфекције.

Ветеринарски инспектор може наложити спровођење мера из става 1. овог члана на другим газдинствима ако се на основу њиховог положаја, распореда или контаката са газдинством на којем је болест потврђена може посумњати на могућу контаминацију.

Ако у објектима на газдинству, односно делу газдинства није могуће спровести чишћење и дезинфекцију, односно ако ветеринарски инспектор утврди да није спроведен поступак који гарантују уништавање узрочника болести АИ, може се забранити улазак у те објекте, односно део газдинства, за период од најмање 12 месеци од потврде болести високо патогене АИ.

Мере на посебним врстама газдинстава

Члан 11.

На газдинства на којима се држе некомерцијалне птице, зоолошки вртови, циркуси, продавнице кућних љубимаца, резервати, ограђени простори у којима се држи живина и птице за потребе научноистраживачког рада или ради очувања угрожених врста птица, регистроване одгајивачнице ретких раса живине и птица, Министарство може одобрити одступање од мера из члана 10. овог правилника.

На газдинствима из става 1. овог члана под условом да се обезбеђује здравствена заштита животиња и контрола болести високо патогене АИ, спроведе се следеће мере:

1) затварање живина и птица у објектима на газдинству. У случају када затварање живине и птица у те објекте није могуће или се доводи у питање њихова добробит, држаће се затворене на неком другом месту на истом газдинству, тако да не дођу у контакт са другом живином или птицама;

2) забрана напуштања газдинства, осим ако се живина и птице директно упућују на клање или смештају на друга газдинства, уз одобрење Министарства и под надзором ветеринарског инспектора;

3) лабораторијско дијагностичко испитивање и стављање под стални надзор живине и птица. Живина и птице не смеју напуштати објекте све док се лабораторијским испитивањима не докаже да не представљају ризик по здравље других животиња.

После лабораторијског испитивања из става 2. тачка 3) овог члана, спроводи се даље лабораторијско испитивање, односно узорковање материјала, 21 дан после последњег случаја појављивања болести високо патогене АИ, у интервалима од 21 дан до добијања два узастопна негативна резултата; испитују се узорци живине из свих производних јединица и узорци угинулих јединки; од живе живине и птица узимају се узорци од најмање 60 јединки, а у случају да јато броји мањи број јединки испитује се цело јато; ако се ради о јако малим јединкама, егзотичним или заштићеним врстама, испитује се свежи фецес.

Промет јаја са газдинства из става 1. овог члана може се одобрити под условима из члана 7. ст. 2. и 3. овог правилника.

Мере на одвојеним производним јединицама газдинства

Члан 12.

Ако се болест високо патогене АИ потврди на газдинствима која се састоје из више одвојених производних јединица, Министарство може одобрити одступање од мера из члана 10. овог правилника, под условом да такво одступање неће угрозити здравствену заштиту и контролу болести.

Одступање из става 1. овог члана одобриће се за две или више производне јединице на истом газдинству, које су потпуно одвојене и независне једна од друге у смислу локације, физичког контакта и свакодневног управљања процесом производње на газдинству, као и узимајући у обзир врсту и грађу објекта, величину, начин манипулисања на газдинству, начин производње и управљања газдинством, исхрану живине, напајање, начин кретања особља запосленог на газдинству и посетиоца и процену ризика.

Мере на контактним газдинствима

Члан 13.

На основу резултата епизоотиолошког увиђаја одређују се газдинства која се могу сматрати контактним газдинствима.

На контактним газдинствима, на којима постоји сумња на болест високо патогене АИ, налажу се мере из члана 6. овог правилника, све док се присуство те болести не искључи лабораторијским испитивањима.

Ако се након клиничког прегледа, узимања анамнезе и провере производних података на газдинству утврди да је морталитет повећан више од три пута у односу на очекивани производни морталитет, односно ако је производња јаја или конзумирање хране и воде сањено за више од 5%, налаже се узимање узорака за лабораторијска испитивања од живине и птица из свих производних јединица на газдинству.

Ако се газдинство налази у подручју са интензивном живинарском производњом и великом густином насељености живине и птица, може се наложити лишавање живота живине и птица на лицу места, на хуман начин и без одлагања и применити мере из члана 10. овог правилника. Обавезно је

лабораторијско испитивање лешева убијене и угинуле живине и птица на присуство вируса високо патогене авијарне инфлуенце.

Објекти на газдинству, употребљена опрема, возила и делови газдинства на којима су боравиле птице и живина или су преношени лешеви птица и живина, морају бити детаљно очишћени, опрани и дезинфиковани.

Ако се после детаљног клиничког прегледа живине и птица на газдинству, утврди да нема клиничких знакова болести високо патогене АИ, спровешће се лабораторијско испитивање узорака узоркованих од живине из свих производних јединица, и то 21 дан после последњег ризичног контакта са зараженим газдинством, на коме је нешкодљиво уништена или је боравила заражена живина и птице.

2. Начин одређивања граница зараженог, угроженог и додатног заштитног подручја

Заражено и угрожено подручје

Члан 14.

Када се на основу резултата лабораторијског испитивања потврди болест високо патогене АИ министар надлежан за послове ветеринарства (у даљем тексту: министар) одређује границе зараженог подручја у полупречнику од најмање 3 km и угроженог подручја у полупречнику од најмање 10 km, око жаришта заразе.

Начин одређивања

Члан 15.

Одређивање и успостављање граница зараженог и угроженог подручја врши се у складу са географским, административним, еколошким и епизоотиолошким факторима, а нарочито на основу података о:

- 1) резултатима епизоотиолошког увиђаја;
- 2) географском положају газдинства, распореду путева и саобраћајница, конфигурацији терена и положају природних баријера;
- 3) положају газдинства у односу на остала газдинства на којима се држи живина и њиховој међусобној удаљености;
- 4) уобичајеним начинима превоза и промета живине која се гаји на газдинствима;
- 5) расположивим уређајима, опремом и људством потребним за контролу кретања живине, птица, лешева, стајњака и употребљене простирке, унутар зараженог и угроженог подручја, у случајевима када се живина и птице лишављају живота изван газдинства порекла.

Додатно заштитно подручје

Члан 16.

Министарство, у случајевима када је то епизоотиолошки оправдано, може одредити и додатно заштитно подручје око зараженог и угроженог подручја, узимајући у обзир факторе из члана 15. овог правилника.

Успостављање зараженог, угроженог
и додатног заштитног подручја са суседним државама

Члан 17.

Кад заражено, угрожено и додатно заштитно подручје прелази на територију суседне државе, Министарство у сарадњи са надлежним органом суседне државе, успоставља та подручја.

3. Мере у зараженом и угроженом подручју

Спровођење мера

Члан 18.

У зараженом и угроженом подручју спроводиће се следеће мере:

1) одређивање путева кретања живине и птица, производа од живинског меса, хране за животиње, стајњака, осоке, употребљене простирке, особља и предмета који су били или могли бити у контакту са зараженом живином и птицама, као и возила која се користе за потребе у живинарској производњи;

2) прикупљање информација од власника и држаоца живине и птица, о уласку и изласку живине, птица и јаја са газдинства у саставу епизоотиолошког увиђаја.

Обавештавање становништва

Члан 19.

Министарство мора предузети све потребне мере за добру информисаност становништва на зараженом и угроженом подручју о наређеним мерама које су на снази и предузети све што је потребно за ефикасно спровођење наређених мера.

4. Мере у зараженом подручју

4.1. Спровођење мера

Члан 20.

У зараженом подручју спроводе се следеће мере:

1) попис свих газдинства на којима се гаји живина и птице у што краћем року, почевши од рубних делова зараженог подручја према средишту подручја, односно жаришту заразе;

2) биосигурносне мере на газдинствима, укључујући постављање дезинфекционих баријера на улазима и излазима са газдинства, држање живине и птица затворене у објектима и спречавање контакта са дивљим птицама и другом живином и птицама;

3) клинички преглед живине и птица, а по потреби узорковање материјала и упућивање на лабораторијска испитивања, у складу са Кризним планом;

4) клинички преглед живине и птица на газдинствима са интензивном живинарском производњом, уз примену мера предострожности од стране ветеринара који претходно није био у контакту са живином и птицама на другим газдинствима у зараженом или угроженом подручју;

б) забрана насељавања ловишта пернатом дивљачи и промета пернате дивљачи за време трајања наређених мера;

7) забрана промета живине и птица, једнодневних пилића, јаја, приплодних јаја и изношења лешева са газдинства;

8) провоз пошиљки живине и птица, једнодневних пилића, јаја и приплодних јаја искључиво главним путевима и железницом, као и забрана заустављања возила, вршења претовара и истовара пошиљки;

9) забрана промета живинског меса и производа од живинског меса из кланица, прерада и складиштења унутар зараженог подручја, осим меса и производа добијених од живине које потиче изван зараженог подручја, или добијених од живине која је заклана најраније 21 дан од појаве прве инфекције на газдинству. Овакво месо и производи не смеју доћи у контакт са месом и производима пореклом од живине из зараженог подручја.

На газдинствима у зараженом подручју спроводиће се следеће мере:

1) затварање живине и птица у објекте на газдинству. Ако то није практично могуће и ако разлози добробити животиња, могу бити затворене у другим просторима на истом газдинству, тако да не дођу у контакт са другом живином или птицама са суседних газдинстава;

2) хитно уништавање лешева птица и живине;

3) дезинфекција возила и опреме коришћене за превоз живине, птица, производа, отпадака, стајњака, осоке и других материјала којима се може пренети узрочник болести;

4) забрана промета живине, птица и сисара - домаћих животиња без претходног одобрења Министарства, изузев за сисаре и домаће животиње које нису имале контакт са живином и птицама;

5) забрана увођења нове живине и птица на газдинству;

б) хитно пријављивање сваког случаја повећања морбидитета и морталитета на газдинству, као пада продуктивности и ношења јаја ветеринарском инспектору. У свим случајевима појављивања морталитета на газдинствима у зараженој зони већем од три пута као и у случајевима опадања производње јаја или конзумирања хране и воде за више од 5%, налаже се узорковање и лабораторијско испитивање живине на овим газдинствима;

7) превентивне мере заштите ради спречавања ризика преношења узročника болести од стране лица, која долазе или напуштају газдинство на којима се држи и узгаја живина и птице;

8) вођење евиденције од стране власника и држаоца живине и птица о лицима која су долазила у контакт са живином и птицама на газдинству.

4.2. Мере у посебним случајевима

Превоз живине ради хитног клања

Члан 21.

Министарство може одобрити превоз живине пореклом са газдинства из зараженог подручја ради хитног клања, директно у кланицу, одобрену од стране Министарства, ако:

1) је извршен клинички преглед живине на газдинству унутар 24 часа и утврђено да живина не показује клиничке знакове болести;

2) је утврђено да сва живина на газдинству не показује значајно опадање производних способности и нормално конзумира храну и воду;

3) је најкасније 48 сати пре транспортовања у кланицу, извршено узорковање најмање 60 клоакалних и трахеалних/орофарингалних брисева и послато на лабораторијско испитивање;

4) се живина транспортује у кланицу возилима која су прегледана пре превоза, дезинфикована, а после утовара живине и запечаћена или се у кланицу отпрема уз пратњу ветеринарског инспектора;

5) је пре испоруке, ветеринарски инспектор из места утовара обавестио ветеринарског инспектора у кланици о упућивању пошиљке живине на клање;

6) се живина из зараженог подручја, која је пристигла у кланицу, до момента клања држи одвојено од остале живине;

7) се клање врши на посебној линији или у посебно време када нема клања друге живине и да се живина пре и после клања детаљно прегледа;

8) је након завршетка клања спроведено детаљно чишћење, прање и дезинфекција кланице, пре започињања новог циклуса клања;

9) се месо добијено од живине која потиче из зараженог подручја држи одвојено од осталог меса и да може бити употребљено само за прераду, односно, производњу производа који се термички третирају у складу са посебним прописом за производе добијене од пилећег меса;

10) су возила употребљена за превоз живине, после завршеног превоза подвргнута детаљном чишћењу, прању и дезинфекцији.

11) ветеринарски инспектор обавести Министарство, као и ветеринарског инспектора који је упутио живину на клање, о пристизању пошиљке и обављеном клању у кланици;

13) се врши нешкодљиво уништавање кланичног отпада.

Превоз једнодневних пилића

Члан 22.

Министарство може одобрити превоз једнодневних пилића излежених из јаја пореклом са газдинстава у зараженом подручју на газдинства, по могућству изван зараженог и угроженог подручја, ако:

1) су возила под непосредним надзором ветеринарског инспектора или се превоз обавља возилима, која су након инспекцијског прегледа при утовару пошиљке запечаћена жигом ветеринарске инспекције;

2) се током превоза, као и на газдинству на којем се пилићи насељавају, примењују све биосигурносне мере заштите живине од контаминације узрочником и преношења инфекције;

3) се на газдинству, на коме се пилићи насељавају, спроводи инспекцијски надзор одмах након насељавања пилића;

4) се једнодневни пилићи насељавају на другим газдинствима изван зараженог и угроженог подручја, пилићи морају остати на газдинствима, где су насељени, најмање 21 дан;

5) возила употребљена за превоз живине, после завршеног превоза буду детаљно очишћена, опрана и дезинфикована.

Министарство може одобрити превоз једнодневних пилића, излежених из јаја произведених у инкубаторској станици у зараженом подручју, по могућству изван зараженог и угроженог подручја, ако инкубаторска станица, у којој су јаја излежена, испуњава следеће услове:

1) да током технолошког поступка производње јаја у инкубаторској станици није дошло до контакта приплодних јаја, произведених на газдинствима изван зараженог и угроженог подручја и јаја или једнодневних пилића која потичу из зараженог и угроженог подручја;

2) да се у инкубаторској станици примењују све ветеринарско-санитарне мере, ради дезинфекције и примене технолошких поступака којим се елиминише могућност инфекције инкубираних јаја и излежених пилића узрочником болести.

Превоз кока носиља

Члан 23.

Министарство може одобрити превоз кока носиља, пореклом са газдинстава у зараженом подручју, на газдинства на којима нема друге живине или птица, по могућству унутар зараженог и угроженог подручја, ако:

1) је сва живина и птице, на газдинствима на којима је произведена, укључујући ону која се превози, подвргнута инспекцијском прегледу и при том нису откривени клинички манифестни симптоми болести;

2) је утврђено да сва живина на газдинству не показује значајно опадање производних способности и нормално конзумира храну и воду;

3) је пре превоза извршено узорковање најмање 60 клоакалних и трахеалних/орофарингалних брисева и послато на лабораторијско испитивање и при том добијен негативан налаз на болест високо патогене АИ;

4) се коке носиље превозе возилима под непосредним надзором ветеринарског инспектора, или возилима која су након инспекцијског прегледа при утовару пошиљке запечаћена жигом ветеринарске инспекције;

5) се на газдинству, на коме се коке носиље насељавају, спроводи инспекцијски надзор одмах након насељавања живине;

6) коке носиље, које се насељавају на друга газдинства изван зараженог и угроженог подручја, морају остати на газдинствима најмање 21 дан;

7) возила употребљена за превоз кока носиља, после завршеног превоза буду детаљно очишћена, опрана и дезинфекована.

Превоз приплодних јаја

Члан 24.

Министарство може одобрити превоз приплодних јаја у инкубаторску станицу у зараженом подручју, одобрено од стране Министарства, ако:

1) су јаја у свим производним јединицама газдинства порекла пре превоза подвргнута клиничким и лабораторијским испитивањима, а клинички прегледи поновљени на 15 дана;

2) је родитељско јато, чија се приплодна јаја превозе, подвргнуто инспекцијском прегледу и при чему нису откривени клинички манифестни симптоми болести, а лабораторијским испитивањем је добијен негативан налаз на болест високо патогене АИ, при чему је употребљен тест који пружа могућност одређивања нивоа преваленције болести од 5% и чија је поузданост 95%;

3) су приплодна јаја и подлошци у којима се превозе јаја дезинфиковани;

4) је обезбеђена следљивост у свим фазама производње приплодних јаја;

5) се приплодна јаја превозе возилима која су у току превоза подвргнута непосредном инспекцијском надзору, или возилима, која су након инспекцијског прегледа при утовару пошиљке запечаћена жигом ветеринарске инспекције;

6) се у инкубаторским станицама, у које се јаја превозе, примењују све биосигурносне мере заштите јаја и пилића од контаминације и преношења инфекције, у складу са упутством ветеринарског инспектора.

Превоз конзумних јаја

Члан 25.

Министарство може одобрити превоз конзумних јаја ради нешкодљивог уништавања или упућивања директно у објекат за прераду јаја и производњу производа од јаја, по могућству у заражено подручје, одобрено од стране Министарства, ако:

1) су јаја, пре превоза, у свим производним јединицама газдинства порекла морају бити подвргнута клиничким и лабораторијским испитивањима, а клинички прегледи поновљени на 15 дана;

2) објекат за прераду јаја и производњу производа од јаја задовољава прописане захтеве за производњу, односно прераду производа од јаја, на начин који гарантује да не постоји опасност за преношења болести високо патогене АИ;

3) је пре отпремања, ветеринарски инспектор запечатио пошиљку, која мора остати запечаћена за време превоза до објекта за прераду.

4) одговорно лице, које је обавештено од стране ветеринарског инспектора о достави јаја, у објекту за прераду и производњу производа од јаја мора да обезбеди:

(1) да јаја буду изолована од осталих јаја током прераде,

(2) да се љуске од јаја третирају као високо ризични материјал,

(3) да амбалажа и превозна средства која се користе за транспорт јаја, као и просторије које се користе за прераду и складиштење јаја буду очишћене и дезинфиковане,

(4) ветеринарском инспектору податке о серијским бројевима испорука јаја која су примљене ради прераде.

Превозна средства која се користе за транспорт јаја из става 1. овог члана, по завршетку превоза, морају бити детаљно очишћена, опрана и дезинфикована.

Превоз лешева живине и птица

Члан 26.

У случајевима када нема услова за уништавање лешева живине и птица на месту сузбијања болести високо патогене АИ, Министарство може одобрити превоз лешева у кафилерију, ради уништавања.

Возила која су коришћена за превоз лешева морају, након обављеног превоза, бити детаљно очишћена, опрана и дезинфикована.

Промет голубова

Члан 27.

Министарство може, узимајући у обзир епизоотиолошке чињенице и процену ризика преношења узрочника болести високо патогене АИ, одобрити промет голубова намењених за такмичење, унутар зараженог подручја.

Промет голубова из става 1. овог члана може се одобрити само на начин и под условима који неће угрозити систем контроле болести и здравствене заштите животиња.

Изношење стајњака, употребљене простирке и осоке

Члан 28.

У зараженом подручју не може се вршити изношење стајњака, употребљене простирке и осоке са газдинства.

Изузетно од става 1. овог члана може се одобрити изношење стајњака, употребљене простирке и осоке са газдинства у зараженој зони, на којима

се примењују строге биосигурносне мере и то ради уништавања или даљег третмана на начин који гарантује уништавање узрочника болести.

4. 3. Трајање мера

Члан 29.

Мере спречавања ширења, сузбијања и искорењивања болести високо патогене АИ примењиваће се у зараженом подручју најмање 21 дан од спровођења чишћења, прања и завршне дезинфекције заражених газдинстава, објеката и опреме, односно 21 дан од завршетка епизоотиолошких и лабораторијских испитивања живине и птица на свим газдинствима у зараженом подручју и добијања негативног резултата лабораторијских испитивања.

После истека периода из става 1. овог члана, укида се заражено подручје и оно постаје део угроженог подручја. Наређене мере у угроженом подручју примењиваће се и на том подручју у наредних девет дана. После истека 30 дана од дана када је спроведено чишћење, прање и завршна дезинфекција заражених газдинства и објеката, престају да се примењују наређене мере и укидају се све забране везане за промет живине, птица и производа од живине.

5. Мере које се предузимају у угроженом подручју

5.1. Спровођење мера

Члан 30.

У угроженом подручју спроводе се следеће мере:

1) попис свих газдинства на којима се држи и узгаја живина у што краћем року, почевши од рубних делова угроженог подручја према зараженом подручју;

2) биосигурносне мере на газдинствима укључујући постављање дезинфекционих баријера на улазима и излазима са газдинства, држање живине и птица затворене у објектима и спречавање контакта са дивљим птицама и другом живином;

3) забрана промета живине, птица и јаја унутар и из угроженог подручја, као и сисара изузев оних који се упућују у просторе и просторије где нема контакта са живином и птицама;

4) провоз пошиљки живине, птица и јаја искључиво главним путевима и железницом, као и забрана заустављања возила, претовара и истовара пошиљки живине;

5) обавезно и хитно пријављивање сваког случаја повећања морбидитета и морталитета на газдинству, као и пада продуктивности и носивости, ветеринарском инспектору. У свим случајевима појављивања морталитета на газдинствима у зараженој зони већем од три пута као и у случајевима опадања производње јаја или конзумирања хране и за воде више од 5%, налаже се узорковање и лабораторијско испитивање живине на овим газдинствима;

6) чишћење и дезинфекција свих делова опреме и возила која су користила лица која су долазила и одлазила са газдинства, а могла су бити контаминирана узročником болести;

7) превентивне мере заштите ради спречавања ризика преношења узročника болести од стране лица, која долазе или напуштају газдинство на којима се држи и узгаја живина и птице;

8) вођење евиденције од стране власника и држаоца живине и птица о лицима која су долазила у контакт са живином и птицама на газдинству;

9) забрана окупљања живине и птица на сајмовима, изложбама, такмичењима, пијацама, као и друге видове окупљања живине и птица;

10) забрана насељавања ловишта пернатом дивљачи за време трајања наређених мера.

5.2. Посебни случајеви у спровођењу мера

Превоз живине ради клања

Члан 31.

Министарство може одобрити превоз живине пореклом са газдинства из угроженог подручја ради хитног клања, директно у кланицу, одобрену од стране Министарства, у складу са условима из члана 23. овог правилника.

Министарство може одобрити превоз живине пореклом са газдинства изван зараженог и угроженог подручја, ради хитног клања директно у кланицу у угроженом подручју, одобрену од стране Министарства, у складу са условима из члана 21. тач. 5), 6), 8) и 10) овог правилника.

Превоз једнодневних пилића

Члан 32.

Министарство може одобрити превоз једнодневних пилића, излежених из јаја пореклом са газдинства у угроженом подручју, на газдинства, по могућству изван зараженог и угроженог подручја, ако су за то испуњени услови из члана 24. овог правилника.

Министарство може одобрити превоз једнодневних пилића, излежених из јаја пореклом са газдинства изван угроженог подручја, на газдинства, по могућству изван зараженог и угроженог подручја, ако инкубаторска станица, у којој су јаја излежена, испуњава услове из члана 22. став 2. овог правилника.

Превоз кока носиља

Члан 33.

Министарство може одобрити превоз кока носиља, произведених на газдинствима у угроженом подручју, на газдинства на којима нема друге живине и

птица, по могућности унутар зараженог и угроженог подручја, ако су испуњени услови из члана 23. овог правилника.

Превоз приплодних јаја

Члан 34.

Министарство може одобрити превоз приплодних јаја, произведених на газдинствима у угроженом подручју, у инкубаторску станицу у угроженом или изван угроженог подручја, ако су испуњени услови из члана 24. овог правилника.

Превоз конзумних јаја

Члан 35.

Министарство може одобрити превоз конзумних јаја ради нешкодљиво уништавања или упућивања директно у објекат за прераду јаја и производњу производа, по могућству у угрожено или заражено подручје, ако су испуњени услови из члана 25. овог правилника.

Промет голубова

Члан 36.

Министарство може, узимајући у обзир епизоотиолошке чињенице и процену ризика преношења узрочника високо патогене авијарне инфлуенце, дозволити промет голубова намењених такмичењу у угроженом и изван угроженог подручја.

Промет голубова, намењених такмичењу, може се дозволити само на начин и под условима који неће угрозити систем контроле болести и здравствене заштите животиња.

5.3. Трајање мера

Члан 37.

Мере спречавања ширења, сузбијања и искорењивања болести високо патогене АИ примењиваће се у угроженом подручју најмање 30 дана од спровођења чишћења, прања и завршне дезинфекције зараженог газдинства, објеката и опреме, односно све док живина на газдинствима у зараженом подручју не буде дијагностички испитана.

6. Мере у додатном заштитном подручју

Члан 38.

У зависности од епизоотиолошке процене, интензитета и раширености болести, Министарство одређује све или поједине мере спречавања ширења, сузбијања и искорењивања болести високо патогене АИ које се примењују у зараженом и угроженом подручју.

Министарство може, у условима када је то епизоотиолошки оправдано, на основу процене анализе ризика, у додатном заштитном подручју одобрити примену превентивних мера сузбијања као што је превентивно клање и лишавање живота на хуман начин живине и птица на газдинствима.

7. Додатне биосигурносне мере

Члан 39.

Министарство може, поред мера која се спроводе у зараженом и угроженом подручју прописаним овим правилником наредити спровођење додатних биосигурносних мера на газдинствима, и то ограничење кретања: превозних средстава или лица која се баве доставом хране за животиње и пољопривредне опреме, сакупљањем јаја, превозом до кланица за клање живине, сакупљањем лешева ради уклањања и других.

8. Мере у случају сумње и потврде болести високо АИ у кланицама, превозним средствима и граничним прелазима

Епизоотиолошки увиђај у кланицама или у превозним средствима

Члан 40.

У случају сумње на појаву, односно потврде болести високо патогене АИ у кланицама или у превозним средствима, ветеринарски инспектор одмах спроводи епизоотиолошки увиђај на газдинству са којег потиче живина или птице које се држе затворене у циљу потврђивања или искључивања појаве болести, у складу са чланом 5. овог правилника.

Мере у кланици

Члан 41.

У случају сумње на појаву или потврде болести високо патогене АИ код живине у кланици, узимајући у обзир критеријуме процене ризика од ширења авијарне инфлуенце, спроводе се мере хитног убијања или клања све живине затечене у кланици.

У случају из става 1. овог члана кланица се ставља под службени надзор, спроводи се епизоотиолошки увиђај, као и следеће мере:

1) клиничко и лабораторијско испитивање све живине у кланици. Репрезентативни узорак код живине на кланици представља узорак од најмање 5 угинулих или закланих јединки са карактеристичним патоанатомским променама;

2) у случајевима када је живина већ заклана, њихово месо и кланични отпаци и месо и отпаци друге живине, морају се држати одвојено, под инспекцијским надзором.

3) забрана промета меса и отпадака из тачке 2) овог става;

4) нешкодљиво уништавање меса и отпадака у случају потврде болести високо патогене АИ;

5) кланица и опрема мора бити очишћена, опрана и дезинфикована у што краћем року.

Мере на граничним прелазима и превозним средствима

Члан 42.

У случају сумње на појаву или потврде болести високо патогене АИ код живине и птица на граничним прелазима, узимајући у обзир критеријуме процене ризика од ширења авијарне инфлуенце, спроводе се мере хитног убијања или клања све живине и птица затечених на граничном прелазу или у превозном средству, односно када за то постоје услови, њихово смештање у изоловане објекте, на начин који спречава контакт са другима птицама и живином, а које се држе у изолацији све док се сумња не искључи или потврди болести високо патогене АИ.

У случају сумње на појаву или потврде болести високо патогене АИ код живине и птица на граничним прелазима или у превозном средству, спроводи се епизоотиолошки увиђај, у складу са чланом 40. овог правилника, као и клиничко и лабораторијско испитивање живине и птица у изолованом објекту.

Министарство може одобрити превоз живине и птица са граничног прелаза до места где ће бити нешкодљиво уништене, заклане или држане у изолацији до потврде болести високо патогене АИ или искључивања сумње.

У случајевима када је живина из става 1. овог члана заклана, примењују се мере из члана 41. став 2. тач. 3), 4) и 5) овог правилника.

Додатне мере заштите у кланицама, на граничним прелазима и превозним средствима

Члан 43.

У случајевима сумње на појаву или потврде болести високо патогене АИ у кланицама на граничним прелазима или превозним средствима, спроводе се следеће додатне мере заштите:

1) забрана увођења живине и птица у кланицу на граничним прелазима или у превозно средство у трајању од најмање 24 часа од спровођења мера механичког чишћења, прања и дезинфекције из тачке 2) овог става. Забрана се може проширити и на остале животињске врсте;

2) механичко чишћење, прање и дезинфекција објеката, опреме и превозних средстава;

3) у случају сумње на болест високо патогене АИ, на газдинствима, са којих потиче живина и птице, код којих је постављена сумња на болест високо патогене АИ, на основу спроведеног епизоотиолошког увиђаја из члана 40. овог правилника, спроводе се мере из члана 7. овог правилника;

4) у случају потврде болести високо патогене АИ, на газдинствима, са којих потиче живина и птице, код којих је потврђена болест високо патогене АИ,

на основу спроведеног епизоотиолошког увиђаја из члана 42. овог правилника, спроводе се мере из члана 10. овог правилника

9. Мере у случају појављивања болести високо патогене АИ изазване вирусом типа H5N1

Начин одређивања зараженог и угроженог подручја

Члан 44.

У случајевима сумње на појаву болести високо патогене АИ, изазване вирусом типа H5N1 индиковане на основу клиничке слике и епизоотиолошког увиђаја, или се лабораторијским испитивањем потврди та болест, Министарство одређује зоне А и зоне Б.

Зона А, у смислу овог правилника, обухвата заражено и угрожено подручје које се у складу са епизоотиолошким и географским факторима сматра подручјем високог ризика ширења болести.

Зона Б, у смислу овог правилника, обухвата делове или цело додатно заштитно подручје, које се у складу са географским, административним, епизоотиолошким и географским факторима сматра подручјем ниског ризика ширења болести.

У случајевима када су зона А и Б успостављене само на основу сумње на појаву инфекције живине и птица вирусом типа H5N1, а лабораторијским испитивањима се не потврди да узрочник припада неураминидаза типу N1, Министарство ће укинути те зоне.

Спровођење мера

Члан 45.

У зони А спроводе се мере које се предузимају у зараженом и угроженом подручју, као и мере које се примењују на газдинствима у зараженом и угроженом подручју за болест високо патогене АИ, у складу са овим правилником.

Поред мера забране промета живине, птица, приплодних јаја, јаја за конзум и њихових производа, које се примењују у случајевима болести високо патогене АИ спроводе се и следеће мере:

1) забрана извоза и промета живине, птица, пернате дивљачи и приплодних јаја из зона А и Б у остале делове земље. Забрана се не односи на птице које се чувају као кућни љубимци и птице намењене превозу и насељавању посебних врста газдинстава из члана 11. став 1. овог правилника. Превоз ће бити дозвољен под условом да на овај начин није угрожена контрола болести и здравствене заштите животиња;

2) забрана промета производа, добијених од пренате дивљачи и намењених за људску исхрану, из зона А и Б у остале делове земље као и њихов извоз;

3) забрана промета отпада животињског порекла, добијеног од живине и птица, из зоне А у зону Б и обрнуто, као и забрана промета отпада

животињског порекла, добијеног од живине и птица из ових зона у остале делове земље;

4) забрана окупљања живине и птица на сајмовима, изложбама, такмичењима, пијацама као и других видова окупљања живине и гајених птица у зони Б.

Мере у посебним случајевима

Члан 46.

Министарство може одобрити превоз живине која потиче са газдинстава у зони Б директно у кланицу, одобрено од стране Министарства.

Министарство може одобрити клање живине ако су испуњени услови из члана 23. овог правилника.

Министарство може одобрити директан превоз живине са газдинства које се налази у зони Б, на газдинства, по могућству изван зоне Б, ако:

1) се живина се превози возилима која су током превоза под непосредним инспекцијским надзором ветеринарског инспектора или се превозе возилима, која су након инспекцијског прегледа при утовару пошилике запечаћена жигом ветеринарске инспекције;

2) се током превоза, као и на газдинству на којем се живина насељава, примењују све биосигурносне мере заштите живине од контаминације и преношења инфекције;

3) је на газдинству, на којем се живина насељава, успостављен инспекцијски надзор, одмах након насељавања те живине;

4) се живина насељава на газдинствима изван зоне Б, живина мора остати на газдинствима, где је насељена, најмање 21 дан;

5) су возила употребљена за превоз живине, после завршеног превоза детаљно очишћења, опрана и дезинфикована.

Ако је живина из става 2. овог члана намењена извозу, Министарство ће одобрити извоз ће бити одобрен ако:

1) је извоз живине одобрен од стране ветеринарских власти земље у коју се живина извози;

2) на газдинствима, на којима ће живина бити насељена нема друге живине или птица;

3) су примењене мере заштите и испуњени услови из става 2. овог члана.

Министарство може одобрити директан превоз једнодневних пилића, излежених у инкубаторским станицама које се налазе у зони Б, на газдинства, по могућству изван зоне А, ако се ти пилићи насељавају на газдинствима на којима је одмах након насељавања успостављен инспекцијски надзор.

Изузетно од одредбе става 4. овог члана једнодневни пилићи се могу насељавати без инспекцијског надзора, односно, ако су излежени из јаја пореклом од живине из зоне Б, која је испитивана серолошким тестовима којима се одређује ниво преваленције болести од 5% и чија је поузданост 95%, а при томе је добијен негативан налаз, а могуће је документовати следљивост кретања пошилики јаја до инкубаторске станице.

Пилићи, излежени у инкубаторским станицама које се налазе у зони Б, могу се без ограничења насељавати на било којим газдинствима, по могућству изван зоне А, ако су излежени из јаја пореклом са газдинства изван зона А и Б (у моменту прикупљања) и ако су дезинфикована и превежена у дезинфикованим подлошцима, односно, на начин и под условима који не дозвољавају могућност контаминације јаја.

Министарство може одобрити превоз приплодних јаја, пореклом од живине из зоне Б, под условом да је приплодна живина на газдинствима испитивана серолошким тестовима којим се одређује ниво преваленције болести од 5% и чија је поузданост 95% а, при томе је добијен негативан налаз, а могуће документовати следљивост кретања пошиљки приплодних јаја до инкубаторске станице.

Министарство може одобрити превоз пошиљки јаја, намењених научним истраживањима, дијагностичким испитивањима и за потребе фармацеутске индустрије, произведена на газдинствима у зонама А и Б у унапред одређене лабораторије, институте, фармацеутске куће и произвођаче вакцина у земљи и иностранству.

Министарство може одобрити превоз пошиљки јаја из ст. 7. и 8. овог члана ако је обезбеђен инспекцијски надзор током превоза, испуњени услови из члана 26. овог правилника и у поступку контроле утврђено да на газдинствима, са којих јаја потичу, нема знакова сумње на појаву авијарне инфлуенце.

Министарство може одобрити промет меса, млевеног меса, механички откошћеног меса, као и производа добијених од меса пернате дивљачи пореклом из зоне А и Б на домаће тржиште, ако је дивљач прегледана у објекту која задовољава прописане услове.

Министарство може одобрити превоз живинског кланичног отпада, и перја из кланица у зонама А и Б, у кафилерије изван ових зона ако:

1) су предузете све мере спречавања растурања материјала током превоза, односно ако се отпад превози возилима која не дозвољавају цурење материјала;

2) се у кафилерији отпад третира поступком који обезбеђује сигурну инактивацију вируса авијарне инфлуенце.

Министарство може одобрити промет перја из зона А и Б, ако је перје добијено од живине изван зараженог подручја, односно из зараженог подручја, третирано врелом паром или неким другим поступком који сигурно уништава вирус авијарне инфлуенце.

10. Мере на газдинствима на којима је потврђена болест АИ – ниско патогена Авијарна инфлуенце

10.1. Потврда болести

Члан 47.

Када се потврди болест АИ - ниско патогеним сојем Авијарне инфлуенце (у даљем тексту: болести ниско патогене АИ) на газдинству, спроводе се следеће мере:

1) хитно лишавање живота на хуман начин (stamping out) живине и птица, код којих је потврђена инфекција ниско патогеним сојем вируса авијарне инфлуенце;

2) лишавање живота на хуман начин и нешкодљиво уништавања живине и птица, које не представљају опасност за даље ширење болести ниско патогене АИ;

3) депопулацију живине и птица и на газдинствима у контакту, на основу процене ризика ширења болести, после епизоотиолошког увиђаја и постављања оправдане епизоотиолошке индикације. Депопулација обухвата убијање и клање живине и птица у кланицама, одобрених од стране Министарства;

4) уништавање глодара и инсеката на газдинствима и у објектима;

5) забрана промета живине и птица са газдинства, до спровођења мера депопулације и нешкодљивог уклањања. Забрана промета може се односити и на домаће сисаре, осим уколико се не упућују у просторе и просторије у којима нема контакта са живином и птицама;

б) након спровођења поступака лишавања живота живине на хуман начин и нешкодљивог уклањања лешева, објекти, опрема и возила која су се користила за превоз живине, лешева, хране за животиње, стајњака, осоке, простирке и других контаминираних супстанци, морају бити очишћени, опрани и дезинфиковани.

10. 2. Мера у посебним случајевима

Превоз живине ради хитног клања

Члан 48.

Министарство може одобрити превоз живине са газдинства на којима је потврђена болест ниско патогене АИ, ради хитног клање живине у кланицама из члана 47. тачка 3) овог члана, ако су испуњени услови из члана 21. овог правилника.

Пилићи, приплодна јаја, стајњак, осока и простирка

Члан 49.

У случају потврде болести ниско патогене АИ, поред мера из члана 47. овог правилника, спроводе се и следеће мере:

1) приплодна јаја, која потичу са газдинства на којима је потврђена болест ниско патогене АИ, а која су прикупљена у периоду од момента вероватног уноса узрочника на газдинство до почетка спровођења мера сузбијања болести, морају, када је то могуће, бити пронађена и инкубирана под сталним надзором ветеринарског инспектора;

2) пилићи, који су се излегли из јаја из тачке 1) овог става, морају се, када је то могуће, пронаћи и подвргнути надзору ветеринарског инспектора, уз спровођење дијагностичких поступака укључујући и обавезна лабораторијска испитивања узорака добијених од тих пилића;

3) опрема и материјали, који су затечени на газдинству, а могли су бити контаминирани узрочником болести, морају бити очишћени, опрани и дезинфиковани или уништени на начин којим се обезбеђује сигурно уништавање вируса авијарне инфлуенце;

4) стајњак, осока и простирка морају бити третирани на начин којим се обезбеђује сигурно уништавање вируса авијарне инфлуенце.

Јаја, која су затечена на газдинству, као и она која су произведена на газдинству до момента лишавања живота живине на хуман начин и нешкодљивог уклањања, могу се упутити у објекат за прераду јаја и производњу производа од јаја, под условима из члана 25. овог правилника.

Мере на посебним врстама газдинства

Члан 50.

У случају потврде болести ниско патогене АИ на газдинства на којима се држе некомерцијалне птице, зоолошки вртови, циркуси, продавнице кућних љубимаца, резервати, ограђени простори у којима се држи живина и птице за потребе научног-истраживачког рада или ради очувања угрожених врста птица, регистроване одгајивачнице ретких раса живине и птица, Министарство може одобрити одступања из члана 49. овог правилника.

На газдинствима из става 1. овог члана спроводе се мере из члана 11. став 2. овог правилника.

Мере на одвојеним производним јединицама газдинства

Члан 51.

У случају потврде ниско патогене АИ на газдинствима која се састоје из више одвојених производних јединица, Министарство може одобрити одступање од мера прописаних у члану 47. овог правилника, под условом да такво одступање неће угрозити здравствену заштиту и контролу болести.

Одступања из става 1. овог члана одобриће се за производне јединице прописане чланом 12. став 2. овог правилника.

Мере на контактним газдинствима

Члан 52.

На основу резултата епизоотиолошког увиђаја одређују се газдинства која се могу сматрати контактним газдинствима.

На газдинствима из става 1. овог члана на спроводе се мере у складу са чланом 13. ст. 1, 2, 4. и 5. овог правилника.

Ако се газдинство налази у подручју са интензивном живинарском производњом и великом густином насељености живине и птица, може се наложити лишавање живота живине и птица на лицу места, на хуман начин и без одлагања и применити мере из члана 47. овог правилника. Обавезно је лабораторијско испитивање лешева убијене и угинуле живине и птица на присуство вируса високо патогене авијарне инфлуенце.

Одређивање граница зараженог и угроженог подручја

Члан 53.

Када се на основу резултата лабораторијског испитивања потврди болест ниско патогене АИ, министар одређује границе зараженог и угроженог подручја (у даљем тексту: рестриктивно подручје) у полупречнику од најмање 1 км око жаришта заразе.

Министар одређује границе рестриктивног подручја узимајући у обзир факторе из члана 15. овог правилника.

Мере у рестриктивном подручју

Члан 54.

У рестриктивном подручју спроводе се следеће мере:

- 1) попис комерцијалних газдинстава, у што краћем року;
- 2) лабораторијска испитивања живине и птица на комерцијалном газдинству;
- 3) контрола кретања и промета живина, птица и јаја пореклом из рестриктивног подручја;
- 4) забрана кретања и промета живине, птица и јаја из рестриктивног подручја;
- 5) примена биосигурносних мера приликом уласка и изласка са газдинства, ради спречавања ширења болести;
- 6) чишћење и дезинфекција свих делова опреме и возила која су користила лица која су долазила и одлазила са газдинства, а могла су бити контаминирани узрочником болести;
- 7) забрана изношења стајњака, употребљене простирке и осоке, осим ако су примењене строге биосигурносне мере уништавања или даљег третмана на начин који гарантује уништавање узрочника болести.
- 8) забрана окупљања живине и птица на сајмовима, изложбама, такмичењима, пијацама, без одобрења ветеринарског инспектора.

Додатне заштитне мере

Члан 55.

Поред мера из члана 54. овог правилника могу се спроводити и додатне мере заштите у рестриктивном подручју, када је то епизоотиолошки оправдано, на основу процене анализе ризика ширења болести ниско патогене АИ.

Мере у посебним случајевима

Члан 56.

У рестриктивном подручју, Министарство може одобрити превоз, ако:

- 1) се врши превоз живине ради хитног клања у кланицама, које су одобрене од стране Министарства;

2) се живине насељава на газдинствима на којима нема друге живине и морају остати на тим газдинствима, под званичним надзором, најмање 21 дан;

3) се једнодневни пилићи насељавају на другим газдинствима и морају остати на тим газдинствима, и ако су под званичним надзором, најмање 21 дан;

4) се једнодневни пилићи, излежени из јаја пореклом из газдинстава која се налазе изван рестриктивне зоне, превозе на газдинства која се налазе у рестриктивној зони, под условом да није дошло до контакта тих јаја са јајима и једнодневним пилићима пореклом из рестриктивног подручја који имају различит здравствени статус;

5) се приплодна јаја превозе у инкубаторску станицу под условом да су дезинфикована и превежена дезинфикованим подлошцима, односно на одговарајући начин који не дозвољава могућност контаминације јаја, и да је обезбеђена следљивост.

Трајања наређених мера

Члан 57.

Наређене мере у рестриктивном подручју примењиваће се:

1) најмање 21 дан од завршетка механичког чишћења, прања и завршне дезинфекције заражених објеката и газдинстава, односно до завршетка епизоотиолошких и лабораторијских испитивања живине на свим газдинствима у рестриктивном подручју и добијања негативног резултата лабораторијских испитивања. Резултати епизоотиолошких испитивања морају недвосмислено потврђивати да је могућност ширења ниско патогене авијарне инфлуенце занемарљива;

2) најмање 42 дана од момента добијања резултата да је на газдинствима доказано присуство ниско патогене авијарне инфлуенце, односно до завршетка епизоотиолошких и лабораторијских испитивања у рестриктивном подручју и добијања резултата епизоотиолошких испитивања да је могућност ширења ниско патогене авијарне инфлуенце занемарљива.

Идентификација субтипа вируса авијарне инфлуенце

Члан 58.

У случају да се ради о примарном жаришту ниско патогене авијарне инфлуенце, Национална раферентна лабораторија ће извршити идентификацију субтипа вируса авијарне инфлуенце. Вирусни изолат се шаље у Референтну лабораторију ЕУ.

IV. МЕРЕ СПРЕЧАВАЊА ШИРЕЊА, СУЗБИЈАЊА И ИСКОРЕЊИВАЊА БОЛЕСТИ АИ КОД СВИЊА И ДРУГИХ ЖИВОТИЊСКИХ ВРСТА

Мере спречавања, ширења и сузбијања болести АИ код свиња

Члан 59.

Када се потврди болест АИ код живине и птица, спроводе се следеће мере:

1) лабораторијска испитивања свиња затечених на зараженом газдинству. Ако укупан број свиња превазилази више од 60 животиња по производној јединици, тестираће се 60 свиња из сваке производне јединице. За лабораторијска испитивања узимају се трахеални/орофарингални брисеви и узорци крви и то две до четири недеље од нешкодљивог уништавања живине. Узорци се узимају тако да сваки узорак потиче од свиње која је у директном контакту са другим свињама и чине једну групу;

2) забрана промета свиња са заражених газдинства до добијања коначних резултата, којим се потврђује или искључује инфекција свиња вирусом авијарне инфлуенце;

3) хитно лишавање живота на хуман начин и нешкодљиво уклањање лешева свиња са газдинства, у случају добијања позитивних резултата инфекције вирусом авијарне инфлуенце;

4) забрана промета свиња пореклом са зараженог газдинства. Министарство може одобрити промет свиња ако је лабораторијским испитивањем свиња добијен негативан налаз. Превоз ће бити одобрен најраније 14 дана након нешкодљивог уништавања живине.

Мере спречавања, ширења и сузбијања болести АИ код других животињских врста

Члан 60.

Ради спречавања преношења вируса авијарне на друге животињске врсте, на зараженим и контактним газдинствима могу се спроводити додатне мере заштите. Обим примене ових мера ће се одредити на основу епизоотиолошке процене анализе ризика ширења болести АИ на друге животињске врсте.

У случају сумње на инфекцију других животињских врста вирусом авијарне инфлуенце Н5 и Н7 спроводи се узимање узорорака и лабораторијско испитивање.

V. МЕРЕ СПРЕЧАВАЊА ШИРЕЊА, СУЗБИЈАЊА И ИСКОРЕЊИВАЊА БОЛЕСТИ ВИСОКО ПАТОГЕНЕ АИ КОД ДИВЉИХ ПТИЦА

Одређивање зараженог и угроженог подручја

Члан 61.

Када се на основу резултата лабораторијског испитивања потврди болест високо патогене АИ изазване вирусом типа А подтипом Н5, без обзира да

ли је потврђен или се сумња да је у питању N1 сој, код дивљих птица, министар одређује границе зараженог подручја у полупречнику од најмање 3 km и угроженог подручја у полупречнику од најмање 10 km, око жаришта заразе

Министар одређује границе зараженог и угроженог подручја узимајући у обзир факторе из члана 15. овог правилника.

У случајевима када заражено и угрожено подручје обухватају и територије суседних држава, успостављају се границе тих подручја у складу са чланом 17. овог правилника.

Мере које се предузимају у зараженом подручју

Члан 62.

У зараженом подручју спроводе се следеће мере:

1) попис газдинства као и клинички преглед живине и птица на газдинствима почевши од рубних делова зараженог подручја према средишту односно жаришту заразе, у што краћем року;

2) периодични клинички прегледи живине и птица, после спроведеног прегледа из тачке 1) овог става, а по потреби узорковање материјала и упућивање на лабораторијска испитивања;

3) клинички преглед живине на газдинствима са интензивном живинарском производњом уз примену мера предострожности и од стране лица која нису била у контакту са живином на другим газдинствима у зараженом или угроженом подручју;

4) примена биосигурносних мера на газдинствима укључујући постављање дезинфекционих баријера на улазима и излазима са газдинства, држање живине и птица и спречавање контакта са дивљим птицама и другом живином;

5) забрана окупљања живине и птица на сајмовима, изложбама, такмичењима, пијацама, као и друге видове окупљања живине и птица;

6) забрана насељавања ловишта пернатом дивљачи и забрана промета пернате дивљачи у току трајања заразе, односно за време трајања мера;

7) забрана лова пернате дивљачи, у складу са посебним прописом;

8) забрана промета и изношења живине, једнодневних пилића, птица и лешева са газдинства унутар подручја;

9) забрана промета приплодних јаја из зараженог подручја;

10) провоз пошиљки живине, птица, једнодневних пилића, јаја искључиво главним путевима и железницом кроз заражено подручје, уз одобрење ветеринарског инспектора, као и забрана заустављања возила, претовара и истовара пошиљки;

11) забрана промета живинског меса, меса пернате дивљачи и производа од живинског меса из зараженог подручја, осим меса и производа добијених од живине која потиче изван зараженог подручја, или добијених од живине која је заклана најраније 21 дан од појаве прве инфекције на газдинству; овакво месо и производи не смеју доћи у контакт са месом и производима пореклом од живине из зараженог подручја;

12) забрана изношења стајњака, употребљене простирке и осоке са газдинства у зараженом подручју и њихово разношење на ораницама пре завршетка поступка биотермизације.

Изузетно од одредбе става 1. овог члана може се одобрити изношење стајњака, употребљене простирке и осоке са газдинства у зараженом подручју, на којима се примењују биосигурносне мере и на одговарајући начин којим се уништава узрочник болести.

У зараженом подручју врши се ангажовање правних лица која се баве ловством и корисника ловишта, као и орнитолога. Министарство организује обуку ловаца и орнитолога о заштити од инфекције вирусом авијарне инфлуенце и обавештава јавност о предузетим мерама.

Мере које се предузимају у угроженом подручју

Члан 63.

У угроженом подручју примењиваће се следеће мере:

- 1) попис свих газдинства унутар угроженог подручја;
- 2) примена биосигурносних мера на газдинствима укључујући постављање дезинфекционих баријера на улазима и излазима са газдинства, држање живине и птица и спречавање контакта са дивљим птицама и другом живином;
- 3) контрола промета живине, птица и приплодних јаја;
- 4) забрана промета живине и птица у периоду од 15 дана од дана успостављања угроженог подручја;
- 5) забрана окупљања живине и птица на сајмовима, изложбама, такмичењима, пијацама као и други видови окупљања живине и птица;
- 6) забрана насељавања ловишта пернатом дивљачи и промета пернате дивљачи до престанка мера спречавања ширења, сузбијања и искорењивања болести високо патогене АИ у зараженом подручју;
- 7) забрана лова пернате дивљачи, у складу са посебним прописом.

Поред мера из става 1. овог члана, могу се спроводити и додатне мере заштите у зараженом и угроженом подручју, на основу епизоотиолошке процене ризика ширења болести.

Мере у посебним случајевима

Члан 64.

Министарство може одобрити промет:

- 1) живине и гајене пернате дивљачи, са газдинства у зараженом подручју на газдинства у зараженом и угроженом подручју ако су та газдинства под надзором ветеринарског инспектора;
- 2) кока носиља на газдинства унутар или изван зараженог и угроженог подручја, ако остају на газдинствима на којима су испоручене најмање 21 дан, под надзором ветеринарског инспектора.

Министарство може одобрити превоз:

1) живине пореклом са газдинства из зараженог и угроженог подручја, ради хитног клања директно у кланицу, одобрену од стране Министарства, ако су испуњени услови из члана 21. овог правилника;

2) једнодневних пилића, излежених из јаја пореклом са газдинства у зараженом подручју, на газдинства, по могућству изван заражене и угрожене зоне, ако су испуњени услови из члана 22. овог правилника. Једнодневни пилићи морају остати на газдинствима на која су испоручени, најмање 21 дан, под надзором ветеринарског инспектора;

3) једнодневних пилића, излежених из јаја пореклом из угроженог подручја на газдинства изван зараженог и угроженог подручја. Једнодневни пилићи морају остати на газдинствима на која су испоручени најмање 21 дан, под надзором ветеринарског инспектора;

4) кока носиља, товних ћурака, друге живине и пернате дивљачи из угроженог подручја на газдинства изван угроженог подручја под надзором ветеринарског инспектора у месту приспећа пошилике. Живина мора остати на газдинствима, на која је испоручена, најмање 21 дан;

5) пернатих кућних љубимаца, пореклом из зараженог и угроженог подручја, у објекте изван зараженог и угроженог подручја, ако пошилика пернатих кућних љубимаца није већа од пет кавезних птица. У објектима, у којима ће бити смештени пернати кућни љубимци, забрањено је држање живине;

6) птица из института, завода и других организација које се налазе у зараженом и угроженом подручју, у којима се птице користе за експерименте, у организације исте или сличне намене;

7) превоз приплодних јаја, произведених на газдинствима у зараженом подручју, у инкубаторску станицу у зараженом подручју, одобрену од стране Министарства или у друге инкубаторске станице, одобрене од Министарства, ако су испуњени услови из члана 24. овог правилника.

Министарство може одобрити промет живинског меса и производа од меса, укључујући и месо нојева и емуа, изван зараженог подручја, добијеног од живине и нојева који потичу из зараженог подручја или изван зараженог подручја, ако:

1) су живина и нојеви подвргнути прегледу пре и после клања;

2) су живина и нојеви превезени директно у кланицу и на начин који искључује могућност контакта живине и нојева са другом живином;

3) је извршен клинички преглед живине на газдинству унутар 24 часа и утврђено да живина и нојеви не показују клиничке знакове болести;

4) су извршена лабораторијска испитивања узорака добијених од ових животиња у свим случајевима, када је могуће;

5) су живина и нојеви превезени у кланицу возилима која су прегледана пре транспорта, очишћена и дезинфикована, а после утовара живине и запечаћена или се у кланицу отпремају под надзором ветеринарског инспектора.

Министарство може одобрити превоз живинског кланичног отпада, и перја из кланица у зараженом подручју, у кафилерије изван зараженог подручја, ако:

1) су предузете мере спречавања растурања материјала током превоза, односно, да се отпад превози возилима која не дозвољавају цурење материјала;

2) да се се у кафилерији отпад третира поступком који обезбеђује сигурну инактивацију вируса авијарне инфлуенце.

Министарство може дозволити промет перја из зараженог подручја:

1) ако је перје добијено од живине која потиче изван зараженог подручја;

2) ако је перје, добијено од живине која потиче из зараженог подручја, третирано врелом паром или неким другим поступком који сигурно уништава вирус авијарне инфлуенце.

VI. ЛАБОРАТОРИСКО ИСПИТИВАЊЕ

Члан 65.

Узимање узорка и лабораторијско испитивање, ради откривања присуства вируса авијарне инфлуенце код сумње на појаву и потврде болести АИ спроводи се у складу са Прилогом – Дијагностички поступци за авијарну инфлуенцу (у даљем тексту: Прилог), који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

VII. ЧИШЋЕЊЕ, ПРАЊЕ И ДЕЗИНФЕКЦИЈА

Члан 66.

После нешкодљивог уништавања лешева живине, спроводе се мере:

1) чишћење, прање и дезинфекција газдинства, објекта, опреме и других контаминираних материјала, под надзором ветеринарског инспектора и његовим инструкцијама;

2) забрана употребе пашњака и других контаминираних површина, које су коришћене за држање и гајење живине и птица инфицираних вирусом авијарне инфлуенце, све док се не спроведе чишћење и дезинфекција ових површина под надзором ветеринарског инспектора и не елиминише присуство инфективног агенса на њима;

3) чишћење, прање и дезинфекција кланица, возила и других транспортних средстава, граничних прелаза, опреме и свих других контаминираних материјала или материјала који су могли бити контаминирани вирусом авијарне инфлуенце, под надзором ветеринарског инспектора.

Опрема и друге контаминирание супстанце или супстанце које су могле бити контаминирание вирусом авијарне инфлуенце, а не могу се очистити, опрати и дезинфиковати на прописан начин, морају се нешкодљиво уништити.

Ветеринарске и друге организације, које спроводе чишћење, прање и дезинфекцију опреме, возила, објеката и газдинства, након завршетка тих поступка власнику или одговорном лицу издају потврду о спроведеном чишћењу, прању и дезинфекцији.

Чишћење, прање и дезинфекција спроводи се у складу са ставом 1. тачка 1) овог правилника, употребом одобреног дезинфикационог средства у одређеној концентрацији коју је прописао произвођач средства и на начин утврђен у Кризном плану.

VIII. ПОНОВНО НАСЕЉАВАЊЕ ОБЈЕКТА

Члан 67.

Поновно насељавање објекта живином и птицама, у којима се налазила живина инфицирана авијарном инфлуенцом, Министарство може одобрити после спровођења мера спречавања ширења, сузбијања и искорењивања, у складу са овим правилником, и то најраније 21 дан од дана када је спроведено чишћења, прања и завршне дезинфекције опреме, возила, објекта и газдинства.

Поновно насељавање објекта живином и птицама одобрава Министарство. Насељавања живине и гајених птица власници, односно држаоци живине и птица морају спровести под надзором ветеринарског инспектора.

После извршеног поновног насељавања објекта живином или птицама, спроводе се следеће мере:

1) клинички преглед живина и птице на газдинству, најмање једанпут пре поновног насељавања. Преглед или завршни преглед, ако је наређено спровођење више од једног прегледа, мора бити спроведен што ближе истеку периода од 21 дана од момента насељавања живине;

2) лабораторијско испитивање усељених живина и птица. Узорци за лабораторијска испитивања узимају се из сваке производне јединице. Репрезентативни узорак представља 20 појединачних узорака крви из сваког производног објекта. Узорци се узимају непосредно после насељавања живине, осим ако се ради о једнодневним пилићима. Узорци, добијени од угинулих животиња, трахеални/орофарингални и клоакални брисеви узимају се од највише 10 угинулих јединки недељно, и то у периоду од 21 дана од поновног насељавања живине;

3) на газдинствима на којима је била потврђена инфекција високо патогеним сојем вируса авијарне инфлуенце, врши се узорковање 20 трахеалних/орофарингалних брисева, а код патака и гусака обавезно и узорковање по 20 клоакалних брисева из сваког производног објекта. Узорковање је пожељно спровести у трећој недељи после насељавања;

4) у случајевима инфекције ниско патогеним сојем вируса авијарне инфлуенце узоркује се по 20 трахеалних/орофарингалних брисева, 20 клоакалних брисева и 20 узорака крви из сваког производног објекта;

5) примена свих биосигурносних мера и процедура заштите од уношења или изношења инфективног агенса са газдинства од стране лица која улазе или напуштају газдинство на којем се налази усељена живина и птице;

6) забрана промета живине и птица, у периоду од 21 дана од дана усељавања живине, без одобрења Министарства;

7) вођење евиденције о производним резултатима живине, укључујући и податке о паду продуктивности, носивости, појављивању болести и угинућима живине и птица на газдинству од стране власника и држаоца те живине и птица, а у случају значајнијег пада продуктивних способности, носивости, промене здравственог стања и угинућа живине и птица пријављивање ветеринарском инспектору.

На основу епизоотиолошке процене анализе ризика од могуће појаве и ширења болести, мере из става 3. овог члана спроводе се и на друге животињске

врсте које се насељавају на газдинства, на којима је спроведен поступак искорењивања болести АИ.

IX. ВАКЦИНАЦИЈА

Члан 68.

У Републици Србији није дозвољена вакцинација живине и птица против болести АИ.

Хитна вакцинација

Члан 69.

Изузетно од одредбе члана 68. овог правилника, Министарство може одредити територију и временски рок у којем ће се спровести брза и систематска вакцинација (у даљем тексту: хитна вакцинација), у случају сумње на појаву болести АИ на територији Републике Србије и земљама у окружењу (суседним земљама).

Превентивна вакцинација

Члан 67.

Изузетно од одредбе члана 68. овог правилника, Министарство може одредити територију и временски рок у којем ће се спровести превентивна вакцинације, као дугорочна мера сузбијања и искорењивања авијарне инфлуенце, када се епизоотиолошком проценом ризика установи да су поједина географска подручја у Републици Србији изложена перманентном ризику појављивања авијарне инфлуенце.

При процени ризика из става 1. овог члана, узимају се у обзир следећи фактори:

- 1) географски положај и конфигурација терена;
- 2) присуство водених птица (вектора), водотокова, стајаћих вода, зимовника и одморишта за птице селице;
- 3) начин гајења живине и птица;
- 4) стање газдинства и производних јединица на којима се гаји живина и птице;
- 5) врсте и категорије живине и птица на газдинствима;
- 6) изложеност живине и птица могућим контактима са дивљим птицама и ризику преношења вируса.

Спровођење вакцинације, производња, промет и употреба вакцине

Члан 70.

Хитна, односно превентивна вакцинација спроводе се у складу са планом хитне вакцинације, односно планом превентивне вакцинације.

Производња, промет и употреба вакцине против болести АИ може се се обављати само уз одобрење и под контролом Министарства, у складу са Кризним планом. Вакцинација се може обављати само регистрованим вакцинама.

Х. ОБАВЕШТАВАЊЕ

Члан 71.

Министарство ће о предузетим мерама, одмах обавестити Европску Комисију и Светску организацију за здравствену заштиту животиња (ОИЕ).

ХИ. КРИЗНИ ПЛАН

Члан 72.

Министарство доноси Кризни план у складу са овим правилником.

Кризни план спроводи кризни центар, кога образује министар, у складу са прописима о државној управи. Кризни центар има подручне јединице које се организују на територији управног округа или општине.

Кризни план садржи:

- 1) попис чланова кризног центра, који координира спровођење мера које се примењују у случају појаве болести АИ;
- 2) попис подручних јединица, а које контролишу спровођење мера на територији управног округа или општине;
- 3) податке о особама које су одговорне за спровођење кризног плана, укључујући и стручне квалификације, специфична знања и одговорности;
- 4) податке потребне за брзо контактирање особа или организација, задужених за спровођење мера или директно погођени епизоотијом болести АИ;
- 5) податке о објектима, опреми и материјалима потребних за правилну примену хитних мера, укључујући лабораторијско особље, опрему и инфраструктуру;
- 6) јасна упутства о активностима које треба предузети, укључујући поступање са сумњивим, односно зараженим животињама, уклањање лешева, као и поступак прања, чишћења и дезинфекције;
- 7) организовање иновација на терену и у Министарству, ради едукације о поступцима контроле болести АИ;
- 8) критеријуме за спровођење мера у случају сумње и потврде болести АИ и одређује начин на који ће се обезбедити приступ објектима, опреми, особљу и другом материјалу неопходном за спровођење тих мера;
- 9) планове вакцинације из члана 70. став 1. овог правилника, као и податке о количини вакцина које су процењене у случају спровођења вакцинације.

ХП. ЗАВРШНА ОДРЕДБА

Члан 73.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Број: 110-00-279/2009-09
У Београду, 10. фебруара 2010. године

МИНИСТАР
др Саша Драгин

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

ПРАВНИ ОСНОВ

Правни основ за доношење овог правилника садржан је у члану 60. став 2. и члану 63. став 4. Закона о ветеринарству («Службени гласник РС, број 91/05).

РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ

Ради раног откривања, дијагностике, спречавања ширења, сузбијања и искорењивања заразне болести Авијарна инфлуенца код живине и птица, дивљих птица, и других животињских врста које се држе затворене, као и одређивања граница зараженог и угроженог подручја, начина спровођења мера, доноси се овај правилник.

Разлози за доношење овог правилника је и потреба усаглашавања са прописима Европске уније и то са Директивом Савета 2005/94/ЕЦ - о мерама за контролу Авијарне инфлуенце, од 20.децембра 2005. године и Одлуком Комисије 2006/415 ЕЦ - о одређеним мерама заштите које се односе на високо патогену Авијарну инфлуенцу типа H5N1 за живину, од 14.јуна 2006. године

ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА

Предлог правилника о утврђивању мера за рано откривање, дијагностику, спречавање ширења, сузбијања и искорењивање заразне Авијарна инфлуенца инфлуенца, као и начину њиховог спровођења (у даљем тексту: Предлог правилника), подељен је у поглавља.

У поглављу I. уређене су основне одредбе

Предлогом правилником утврђују се мере за рано откривање, дијагностику, спречавање ширења, сузбијање и искорењивање заразне болести Авијарна инфлуенца код живине, птица које се држе затворене, свиња, других животињских врста и дивљих птица, начин њиховог спровођења, као и начин одређивања граница зараженог и угроженог подручја (члан 1).

Предлогом правилника утврђено је значење појединих израза употребљених у овом правилнику, при чему су уважаване дефиниције из директива (Члан 2).

У поглављу II утврђене су мере раног откривања заразне болести авијарна инфлуенца код живине и птица, дијагностике и начин спровођења тих мера.

Мере раног откривања обухваћају стални надзор, обавезу пријављивања сумње на појаву и епизоотиолошки увиђај. Свака сумња на појаву заразне болести мора бити без одлагања пријављена Министарству (чл. 3. до 5).

Заразна болест Авијарне инфлуенце може бити високо патогена и ниско патогена Авијарна инфлуенца и у складу са тим обрађене су мере за откривање, сузбијање и искорењивање те заразне болести.

У члану 6. Предлога правилника прописане су мере на газдинству у случају сумње на појаву високо патогене Авијарне инфлуенце.

Чланом 7. Предлога правилника прописане су мере у посебним случајевима када се одступа од мера прописаних у члану 6. предлога.

Мере из чл. 6. и 7. предлога правилника примењују се док се не искључи сумња на болест високо патогене АИ (члан 7)

На газдинствима која се налазе у подручју са интензивним узгојем и густо насељеном живином, а на основу резултата епизоотиолошког увиђаја могу се наредити додатне заштитне мере у складу са чланом 9. Предлога Правилника.

У поглављу III уређен је начин одређивања граница зараженог и угроженог подручја, ако мере за спречавање ширења, сузбијања и искорењивања болести високо патогене АУ.

У овом поглављу посебно су прописане мере за спречавање ширења, сузбијања и искорењивања болести високо патогене АУ у случају потврде болести, као и мере на посебним врстама газдинстава, одвојеним производним јединицама, контактним газдинствима, којима су прописана одступања од општих мера у случају потврде болести (чл.10. до 13).

Када се на основу резултата лабораторијског испитивања потврди болест високо патогене АИ министар надлежан за послове ветеринарства (у даљем тексту: министар) одређује границе зараженог подручја у полупречнику од најмање 3 km и угроженог подручја у полупречнику од најмање 10 km, око жаришта заразе. (члан 14).

Одређивање и успостављања граница зараженог и угроженог подручја врши се у складу са географским, административним, еколошким и епизоотиолошким факторима, а нарочито на основу података о: резултатима епизоотиолошког увиђаја; географском положају газдинства, распореду путева и саобраћајница, конфигурацији терена и положају природних баријера; положају газдинства у односу на остала газдинства на којима се држи живина и њиховој међусобној удаљености; уобичајеним начинима превоза и промета живине која се гаји на газдинствима; расположивим уређајима, опремом и људством потребним за контролу кретања живине, птица, лешева, стајњака и употребљене простирке, унутар зараженог и угроженог подручја, у случајевима када се живина и птице лишавају живота изван газдинства порекла. (члан 15).

Министарство, у случајевима када је то епизоотиолошки оправдано, може одредити и додатно заштитно подручје око зараженог и угроженог подручја, узимајући у обзир факторе из члана 15. овог правилника (члан 16).

Кад заражено, угрожено и додатно заштитно подручје прелази на територију суседне државе, Министарство у сарадњи са надлежним министарством суседне државе, успоставља та подручја (члан 17).

Одредбом чл. 18. и 19. Предлога правилника прописане су мере које се спроводе у зараженом и угроженом подручју, као и обавеза обавештавања становништва о прописаним мерама.

Одредбом члана 20. Предлога правилника прописане су мере које се спроводе у зараженом подручју и на газдинствима која се налазе у зараженом подручју.

У зараженом подручју, поред мера из члана 20. Предлога правилника спроводе се и друге мере прописане за посебне случајеве, као што су: превоз живине ради хитног клања, превоз једнодневних пилића, превоз кока носилца, превоз приплодних и конзумних јаја, превоз лешева живине и птица, промет голубова, као и изношење стајњака, употребљене простирке и осоке (чл.21. до 28).

Трајање мера у зараженом подручју прописане су чланом 29. Предлога правилника. Мере спречавања ширења, сузбијања и искорењивања болести високо патогене АИ примењиваће се у зараженом подручју најмање 21 дан од спровођења чишћења, прања и завршне дезинфекције заражених газдинстава, објеката и опреме, односно 21 дан од завршетка епизоотиолошких и лабораторијских испитивања живине и птица на свим газдинствима у зараженом подручју и добијања негативног резултата лабораторијских испитивања. После истека напред наведеног периода, укида се заражено подручје и оно постаје део угроженог подручја. Наређене мере у угроженом подручју примењиваће се и на том подручју у наредних девет дана. После истека 30 дана од дана када је спроведено чишћење, прање и завршна дезинфекција заражених газдинства и објеката, престају да се примењују наређене мере и укидају се све забране везане за промет живине, птица и производа од живине.

Одредбом члана 30. прописане су мере које се спроводе у зараженом подручју и на газдинствима која се налазе у зараженом подручју. У зараженом подручју, поред мера из члана 30. Предлога правилника спроводе се и друге мере прописане за посебне случајеве, као што су: превоз живине ради хитног клања, превоз једнодневних пилића, превоз кока носилца, превоз приплодних и конзумних јаја и промет голубова (чл.31. до 36).

Мере спречавања ширења, сузбијања и искорењивања болести високо патогене АИ примењиваће се у угроженом подручју најмање 30 дана од спровођења чишћења, прања и завршне дезинфекције зараженог газдинства, објеката и опреме, односно све док живина на газдинствима у зараженом подручју не буде дијагностички испитана (члан 37).

Мере у додатном заштитном подручју и биосигурносне мере прописане су чл. 38. и 39. Предлога правилника. У зависности од епизоотиолошке процене, интензитета и распрострањености болести, Министарство одређује све или поједине мере спречавања ширења, сузбијања и искорењивања болести високо патогене АИ које се примењују у зараженом и угроженом подручју. Министарство може, у условима када је то епизоотиолошки оправдано, на основу процене анализе ризика, у додатном заштитном подручју одобрити примену превентивних мера сузбијања као што је превентивно клање и лишавање живота на хуман начин живине и птица на газдинствима. Министарство може, поред мера која се спроводе у зараженом и угроженом подручју прописаним овим правилником наредити спровођење додатних биосигурносних мера на газдинствима, и то ограничење кретања: превозних средстава или лица која се баве доставом хране за животиње и пољопривредне опреме, сакупљањем јаја, превозом до кланица за клање живине, сакупљањем лешева ради уклањања и других.

Одредбама чл. 40. до 43. Предлога правилника прописане су посебне мере у случају сумње и потврде болести АИ у кланицама, превозним средствима и граничним прелазима.

У овом поглављу, под тачком 9. уређене су мере у случају појављивања болести високо патогене АИ изазване вирусом типа H5N1. Тако је прописан начин одређивања граница зараженог, угроженог и додатног заштитног подручја, које се у смислу обог правилника дефинишу као зона Аи Б, мере које се примењују у тим зонама, као и мере у посебним случајевима (чл.44. до 46).

Такође, у овом поглављу, под тачком 10. уређене су мере у случају појављивања болести ниско патогене АИ. Одредбом члана 47. Предлога правилника прописане су мере у случају потврде болести, а одредбама чл. 48. до 52. Предлога правилника, мере у посебним случајевима. У члану 53. прописан је начин одређивања граница зараженог и угроженог подручја (рестриктивно подручје). Мере у рестриктивном подручју, додатне заштитне мере и мере у посебним случајевима прописане су чл.54. до 56. Предлога правилника.

Наређене мере у рестриктивном подручју примењиваће се: најмање 21 дан од завршетка механичког чишћења, прања и завршне дезинфекције заражених објеката и газдинстава, односно до завршетка епизоотиолошких и лабораторијских испитивања живине на свим газдинствима у зараженој зони и добијања негативног резултата лабораторијских испитивања. Резултати епизоотиолошких испитивања морају недвосмислено потврђивати да је могућност ширења ниско патогене авијарне инфлуенце занемарљива; најмање 42 дана од момента добијања резултата да је на газдинствима доказано присуство ниско патогене авијарне инфлуенце, односно до завршетка епизоотиолошких и лабораторијских испитивања у зараженој зони и добијања резултата епизоотиолошких испитивања да је могућност ширења ниско патогене авијарне инфлуенце занемарљива (члан 57).

У случају да се ради о примарном жаришту ниско патогене авијарне инфлуенце, Национална референтна лабораторија ће извршити идентификацију субтипа вируса авијарне инфлуенце. Вирусни изолат се шаље у Референтну лабораторију ЕУ (члан 58).

У поглављу IV уређене су мере за спречавање ширења, сузбијања и искорењивања болести код свиња и других животињских врста (чл. 59. и 60).

У поглављу V уређене су мере за спречавање ширења, сузбијања и искорењивања болести високо патогене АИ код дивљих птица

Одредбом члана 61. Предлога правилника прописан је начин одређивања граница зараженог и угроженог подручја.

Одредбама чл. 62. до 64. Предлога правилника прописане су мере у зараженом и угроженом подручју, као и мере у посебним случајевима.

У поглављу VI прописује се лабораторијско испитивање

Узимање узорака и лабораторијско испитивање, ради откривања присуства вируса авијарне инфлуенце код сумње на појаву и потврде болести АИ спроводи се у складу са Прилогом – Дијагностички поступци за авијарну инфлуенцу (члан 65).

У поглављу VII прописује се чишћење, прање и дезинфекција

У члану 66. Предлога правилника утврђене је обавеза да се после нешкодљивог уклањања лешева спроводе мере чишћења, прања и дезинфекције, на начин како је то описано предметним чланом.

У поглављу VIII уређено је поновно насељавање објеката

Поновно насељавање објеката живином и птицама, у којима се налазила живина инфицирана авијарном инфлуенцом, Министарство може одобрити после спровођења мера у заштићеном и угроженом подручју, и то најраније 21 дан од дана када је спроведено чишћења, прања и завршне дезинфекције опреме, возила, објеката и газдинства. Поновно насељавање објеката живином и птицама одобрава Министарство. Насељавања живине и гајених птица власници, односно држаоци живине и птица морају спровести под надзором ветеринарског инспектора. После извршеног поновног насељавања спроводе се мере из члана 67. Предлога правилника.

У поглављу IX уређена је вакцинација

У Републици Србији није дозвољена вакцинација живине и птица против болести АИ. Изузетно од одредбе члана 68. правилника, Министарство може одредити територију и временски рок у којем ће се спровести брза и систематска вакцинација (у даљем тексту: хитна вакцинација), у случају сумње на појаву болести АИ на територији Републике Србије и земљама у окружењу (суседним земљама). Изузетно од одредбе члана 68. овог правилника, Министарство може одредити територију и временски рок у којем ће се спровести превентивна вакцинације, као дугорочне мере сузбијања и искорењивања авијарне инфлуенце, када се епизоотиолошким проценом ризика установи да су поједине географска подручја у Републици Србији изложене перманентном ризику појављивања авијарне инфлуенце. Хитна, односно превентивна вакцинација спроводе се у складу планом хитне вакцинације, односно планом превентивне вакцинације. Производња, промет и употреба вакцине против болести АИ може се обављати само уз одобрење и под контролом Министарства, у складу са Кризним планом. Вакцинација се може обављати само регистрованим вакцинама (чл. 68. до 70).

У поглављу X утврђена је обавеза Министарства да о предузетим мерама обавештава Европску комисију и Светску организацију за здравствену заштиту животиња (члан 71).

У поглављу XI прописана је садржина кризног плана (члан 72).

У поглављу XII уређене је завршна одредба (члан 73)

ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА

За спровођење овог правилника нису потребна додатна финансијска средства.

СТУПАЊЕ НА СНАГУ

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у
„Службеном гласнику Републике Србије“.